

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I KŽ 101/2020-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Vesne Vrbetić kao predsjednice vijeća te Ratka Šćekića, Dražena Tripala, Žarka Dundovića i Damira Kosa kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ivone Horvatić kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog D. M. zbog kaznenih djela iz članka 111. točke 4. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15.- ispravak, 101/17. i 118/18. - dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 22. studenoga 2019. broj K-38/2019, u sjednici održanoj 15. prosinca 2021., u prisutnosti u javnom dijelu sjednice optuženog D. M. i njegovog branitelja, odvjetnika N. G.,

p r e s u d i o j e :

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, a povodom te žalbe i žalbe optuženog D. M., a po službenoj dužnosti, preinačuje se prvostupanjska presuda u odluci o kazni na način da se optuženom D. M. za dva kaznena djela teškog ubojstva iz članka 111. točke 4. KZ/11. za koja je tom presudom proglašen krivim, na temelju članka 111. KZ/11. utvrđuju kazne zatvora u trajanju od po 20 (dvadeset) godina za svako kazneno djelo, a neće se opozvati uvjetna osuda iz pravomoćne presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu od 26. studenog 2015. broj K-1272/15, pravomoćna 25. veljače 2016. pa se optuženi D. M. uz primjenu članka 51. stavaka 1. i 2. KZ/11. osuđuje na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju 35 (trideset pet) godina, u koju kaznu mu se, na temelju članka 54. KZ/11., uračunava vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 27. studenog 2018. pa nadalje.

II. Odbija se kao neosnovana žalba optuženog D. M. te u ostalom dijelu žalba državnog odvjetnika te se u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Županijskog suda u Zagrebu broj K-38/2019 od 22. studenoga 2019. optuženi D. M. proglašen je krivim zbog počinjenja dvaju kaznenih djela protiv života i tijela, teškim ubojstvom iz članka 111. točke 4. KZ/11. te mu je za kazneno

djelo teškog ubojstva na štetu M. M., temeljem članka 111. KZ/11., utvrđena kazna zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina, a za kazneno djelo teškog ubojstva na štetu S. M., temeljem članka 111. KZ/11., utvrđena mu je također kazna zatvora u trajanju od 15 (petnaest) godina. Na temelju odredbe članka 58. KZ/11. optuženom D. M. opozvana je uvjetna osuda izrečena presudom Općinskog kaznenog suda u Zagrebu broj K-1272/15 od 26. studenog 2015., pravomoćna 25. veljače 2016. te je uzeta kao utvrđena kazna zatvora u trajanju od 8 (osam) mjeseci, nakon čega je isti, uz primjenu članka 51. KZ/11., osuđen na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 29 (dvadeset devet) godina. Temeljem članka 54. KZ/11. optuženiku je u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 27. studenog 2018. pa nadalje. Na temelju članka 148. stavka 6. u svezi s člankom 145. stavkom 2. točkama 1. i 6. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. – pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. – dalje: ZKP/08.-17.) optuženik je oslobođen obveze plaćanja troškova kaznenog postupka te nagrade i nužnih izdataka za postavljenog branitelja.

2. Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje, podredno da istu preinači na način da optuženika proglasi krivim i za kazneno djelo teškog ubojstva iz članka 111. točke 2. KZ/11., na štetu M. M. odnosno i za kazneno djelo iz članka 111. točke 1. KZ/11., na štetu S. M. te da mu nakon toga utvrdi pojedinačne kazne zatvora u duljem trajanju i potom ga osudi na jedinstvenu kaznu zatvora u duljem trajanju.

2.1. Žalbu je podnio i optuženi D. M. putem branitelja, odvjetnika N. G., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje. Ujedno je zatražio da ga se obavijesti o sjednici drugostupanjskog vijeća.

3. Odgovor na žalbu državnog odvjetnika podnio je optuženi D. M. putem branitelja, odvjetnika N. G., s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske navedenu žalbu usvoji u odnosu na počinjenu bitnu povredu odredaba kaznenog postupka te da istu odbije kao neosnovanu u odnosu na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i odluku o kazni.

4. Sukladno članku 474. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11. - pročišćeni tekst, 91/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.-19.) spis je prije dostave sucu izvjestitelju bio dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

5. Sjednici drugostupanjskog vijeća prisustvovao je optuženi D. M., a sukladno članku 475. stavku 8. ZKP/08.-19. nazočnost optuženika, koji se nalazio u Zatvoru u Z., osigurana je putem konferencijskog uređaja kojim je rukovala stručna osoba I. B., informatički referent zaposlen na Vrhovnom sudu Republike Hrvatske te branitelj optuženog, odvjetnik N. G., a kako nije pristupio zamjenik Glavnog državnog

odvjetnika Republike Hrvatske, iako je prema potvrdi o izvršenoj dostavi o sjednici uredno obaviješten, to je, sukladno članku 475. stavku 4. ZKP/08.-19., sjednica održana u njegovoj odsutnosti.

6. Žalba državnog odvjetnika je djelomično osnovana, dok žalba optuženog D. M. nije osnovana.

7. Nije u pravu državni odvjetnik kada tvrdi da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.-17. Argumentirajući ovu žalbenu osnovu ovaj žalitelj ističe kako iz činjeničnog opisa izreke pobijane presude proizlazi da je prvostupanjski sud ispustio samo onaj dio koji se odnosi na opis kvalifikatorne okolnosti koja se tiče počinjenja okrutnog ubojstva na štetu S. M., dok istovremeno nije ispušten onaj dio činjeničnog opisa kvalifikatorne okolnosti ubojstva posebno ranjive osobe, zbog njezine dobi i teže tjelesne smetnje, na štetu M. M., iako optuženik za to kazneno djelo prvostupanjskom presudom nije proglašen krivim, zbog čega je, po mišljenju državnog odvjetnika, izreka pobijane presude nerazumljiva, proturječna sama sebi i razlozima presude.

7.1. Međutim, nasuprot iznesenim navodima, po ocjeni suda drugog stupnja, nije počinjena postupovna povreda na koju u ovom dijelu izjavljene žalbe ukazuje državni odvjetnik. Naime, iako je sud prvog stupnja vezan za činjenični opis kaznenih djela iz potvrđene optužnice pri tome nije istovremeno vezan i za pravnu oznaku kaznenih djela te za pravnu kvalifikaciju optuženih kaznenih djela, a kako je to u optužnici označio i kvalificirao ovlašteni tužitelj. Stoga, u situaciji kada prvostupanjski sud, proglašavajući optuženika krivim za radnje koje su opisane u činjeničnom dijelu izreke pobijane presude, a koje se odnose na žrtvu M. M. (slabo pokretna osoba starije dobi te se stoga otežano može braniti), iste nije pravno označio i nije ih kvalificirao i kao ubojstvo osobe posebno ranjive zbog njezine dobi i teže tjelesne smetnje iz članka 111. točke 2. KZ/11., kako je to bilo optuženo, isti je postupao u okviru svojih zakonskih ovlasti, ali isto tako i u korist samog optuženika. Pri tome, suprotno tvrdnjama državnog odvjetnika, zbog ne izostavljanja ovih okolnosti iz činjeničnog opisa izreke pobijane presude, a koje se tiču naprijed opisanih specifičnih karakteristika žrtve M. M., izreka pobijane presude nije nerazumljiva niti je proturječna sama sebi, a niti razlozima presude jer je prvostupanjski sud u pobijanoj presudi na jasan, uvjerljiv i dostatan način dao razloge zbog kojih smatra da se u konkretnom slučaju, na štetu ove žrtve, radi samo o kaznenom djelu teškog ubojstva iz koristoljublja (stranica 27., IV odlomak odozgo i stranica 28., I, II i III odlomak odozgo), odnosno zbog čega smatra da se u postupanju optuženika, kako je to činjenično opisano, istovremeno ne ostvaruju subjektivna i objektivna obilježja kaznenog djela teškog ubojstva u odnosu na posebno ranjivu osobu (stranica 28., V odlomak odozgo i stranica 29. I odlomak odozgo). Kada se uz navedeno ima u vidu činjenica da su ove okolnosti, a koje se odnose na žrtvu M. M., u pogledu njezine životne dobi i slabije pokretljivosti, kao nesporne utvrđene tijekom dokaznog postupka i da ih je prvostupanjski sud cijenio kao dodatne otegotne okolnosti prigodom odabira vrste i mjere kazne (stranica 29., VI odlomak odozgo) tada i navedeni podatak, uz sve naprijed istaknuto, nedvojbeno ukazuje na to da uslijed toga što sud navedene činjenice nije ispustio iz činjeničnog opisa izreke presude, a kada optuženika nije proglasio krivim i zbog protupravnog postupanja opisanog u članku 111. točki 2. KZ/11., nije počinio postupovnu povredu na koju ukazuje ovaj žalitelj budući da zbog navedenog, po ocjeni suda drugog stupnja, izreka pobijane

presude nije nerazumljiva, proturječna sama sebi i razlozima koji su dani u odnosu na ove okolnosti.

7.2. Isto tako nije u pravu niti optuženik kada ističući žalbenu osnovu bitne povrede odredaba kaznenog postupka smatra da u pobijanoj presudi nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama, zbog čega se, po njegovom mišljenju, ista ne može ispitati, pa iako to izričito ne navodi očigledno smatra da je počinjena postupovna povreda iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.-17. U tom pogledu nije u pravu optuženik kada tvrdi da u prvostupanjskoj presudi nisu navedeni razlozi zbog čega nisu prihvaćeni iskazi svjedoka Ž. i K. K., a kada su isti iskazivali o nepoznatoj muškoj osobi koja je u inkriminiranom razdoblju viđena u dvorištu kuće oštećenika. Naime, u odnosu na ovu okolnost valja napomenuti kako je sud prvog stupnja u pobijanoj presudi na jasan, precizan i određen način, nakon što je u bitnim dijelovima reproducirao njihove iskaze, dao ocjenu tih iskaza u odnosu na ovu okolnost te u odnosu i na druge okolnosti o kojima su ovi svjedoci iskazivali (stranica 23., I i II odlomak odozgo). Također nije u pravu optuženik kada tvrdi da u pobijanoj presudi nije dano obrazloženje zbog čega bi isti ubio oštećenike kako bi na taj način došao do novca, s obzirom da je tijekom postupka utvrđeno da je znao gdje se u kući nalazi novac, budući da je i u odnosu na ovu činjenicu prvostupanjski sud dao detaljne i jasne razloge (stranica 27., IV odlomak odozgo i stranica 28., I i II odlomak odozgo). Na koncu neosnovan je i prigovor optuženika da sud prvog stupnja u pobijanoj presudi nije dao razloge zbog čega trag krvi oštećenice pronađen u kući optuženika nije mogao poticati s obuće optuženika, budući da je i u odnosu na ove okolnosti sud dao jasne i nedvosmislene razloge te ocjenu dokaza koji se odnose na ovu odlučnu činjenicu (stranica 24., VII odlomak odozgo i stranica 25., I odlomak odozgo). Dakle, imajući u vidu sve naprijed navedeno, suprotno tvrdnjama optuženika, prvostupanjski je sud u odnosu na ove odlučne činjenice dao dostatne, jasne i valjane razloge, međutim druga je stvar što se optuženik s takvim utvrđenjima i zaključcima do kojih je došao sud prvog stupnja ne slaže i što smatra da je činjenično stanje trebalo na drugačiji način utvrditi.

7.3. Slijedom svega iznesenog, sud prvog stupnja nije počinio postupovne povrede koje u izjavljenim žalbama ističu državni odvjetnik i optuženik, a isto tako nisu počinjene niti druge bitne povrede odredaba kaznenog postupka, na čije postojanje drugostupanjski sud, u skladu s odredbom članka 476. stavka 1. točke 1. ZKP/08.-19., pazi po službenoj dužnosti.

8. U odnosu na žalbene razloge pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja državni odvjetnik smatra da je prvostupanjski sud pogrešno utvrdio da bolovi i patnje koje je trpio S. M. nisu premašivali uobičajene bolove i patnje koji prate radnju izvršenja kaznenog djela ubojstva pa da se onda u konkretnom slučaju ne bi radilo o postupanju optuženika na okrutan način. Isto tako navodi kako je sud prvog stupnja pogrešno zaključio da je zdravstveno stanje M. M., u odnosu na njezine kronične bolesti ili akutna stanja, u trenutku ozljeđivanja bilo gotovo uobičajeno za osobu u dobi od 76 godina pa da se onda u konkretnom slučaju ne bi radilo o posebno ranjivoj osobi. Pri tome se, radi argumentiranja svojih tvrdnji, poziva na nalaz i mišljenje sudsko-medicinskog vještaka dr. sc. M. B..

8.1. Međutim, suprotno ovim žalbenim tvrdnjama, pravilno je prvostupanjski sud, nakon pomne analize i ispravne ocjene svih provedenih dokaza, a osobito nalaza i

mišljenja sudsko-medicinskog vještaka utvrdio da se u konkretnom slučaju u odnosu na žrtvu S. M. ne radi o postupanju optuženika na okrutan način odnosno da žrtva M. M., bez obzira na svoju životnu dob i slabiju pokretljivost, nije bila posebno ranjiva osoba.

8.2. U tom pogledu valja napomenuti kako sama dob žrtve M. M. (76 godina) i njezina nešto teža pokretljivost sami po sebi ne ukazuju na to da bi ona zbog navedenih karakteristika bila posebno ranjiva osoba. Naime, iz podataka u spisu predmeta proizlazi da je ona bila komunikativna osoba, održavala je bliske i normalne kontakte sa susjedima, a iako u poodmakloj životnoj dobi bila je u potpunosti prisebna i još uvijek aktivna tako da je brinula i o svome sinu S. M.. S obzirom na svoju životnu dob i zdravstveno stanje koje je bilo uobičajeno za osobe te dobi, a što potvrđuje i sudsko-medicinski vještak, ista je bila pokretna i aktivna te nije bolovala od neke teže bolesti zbog koje bi bila onemogućena u obavljanju svakodnevnih životnih aktivnosti pa je stoga pravilan zaključak prvostupanjskog suda da navedene okolnosti, u nedostatku još nekih drugih dodatnih karakteristika, nisu utjecale na umanjenje njezine mogućnosti za aktivnu obranu. To osobito kada se ima u vidu i činjenica koja proizlazi iz liječničke dokumentacije te nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka da su kod ove žrtve na tijelu pronađene i obrambene ozljede, a što nedvojbeno ukazuje na to da je ista, neposredno prije usmrćenja, doista pružala aktivan otpor napadaču i pokušavala se obraniti od napada nožem. Stoga je, i po ocjeni ovog suda, pravilno utvrđenje suda prvog stupnja da se u konkretnom slučaju kod žrtve M. M., samo zbog starije životne dobi i slabije pokretljivosti uslijed operacije kuka, ne radi o posebno ranjivoj osobi u smislu članka 111. točke 2. KZ/11.

8.3. Isto tako, a u odnosu na ovu drugu kvalifikatornu okolnost (ubojstvo na okrutan način), pravilno prvostupanjski sud uočava da je za ostvarenje tih zakonskih obilježja (članak 111. točka 1. KZ/11.) potrebno na nedvojbeni način utvrditi da se žrtvi nanose prekomjerne fizičke boli, muke ili patnje, pri čemu sam počinitelj mora biti svjestan činjenice da radnjama koje poduzima u konkretnoj situaciji žrtvi nanosi upravo te prekomjerne bolove, muke ili patnje. Tek odgovorom na to činjenično pitanje moguće je ocijeniti pravno pitanje odnosno trpi li žrtva bolove, muke ili patnje koje po trajanju ili jakosti prelaze i nadmašuju one bolove, muke ili patnje koje obično prate usmrćenje. U tom pogledu pojam okrutnosti, kao kvalifikatornog elementa teškog ubojstva, treba tumačiti restriktivno jer se u svakom konkretnom slučaju mora utvrditi da se radi o takvoj jakosti ili trajanju bolova, muka ili patnji koje prelaze mjeru okrutnosti koja inače prati svaki čin usmrćenja. Naime, namjerno usmrćenje uvijek prati određena doza okrutnosti, ali za ostvarenje kvalifikatorne okolnosti odnosno postojanje teškog ubojstva ta mjera okrutnosti mora biti iznadprosječna. Iako iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka proizlazi da su bolovi koje je žrtva S. M. kritične zgode osjećao bili veći od uobičajenih, kada se ima u vidu činjenica koja također proizlazi iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka da su „smrtonosne ozljede“ nastale posljednje, tada je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da su sve ozljede nanošene samo onoliko dugo i u onom intenzitetu koliko je to bilo potrebno da se usmrti S. M., a sama smrt je, kako to proizlazi iz navedenog nalaza i mišljenja, nastupila u svega nekoliko minuta. Stoga je, po ocjeni drugostupanjskog suda, pravilno utvrđenje suda prvog stupnja da radnja činjenja optuženika u konkretnom slučaju ne sadrži sve potrebne karakteristike okrutnosti s obzirom da je mjera okrutnosti koja je primijenjena u odnosu

na ovu žrtvu bila prosječna i uobičajena, a bolovi, muke ili patnje, niti po intenzitetu, a niti po trajanju nisu prelazili one bolove, muke ili patnje koji obično prate čin usmrćenja.

8.4. Žaleći se zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja optuženik ističe kako prvostupanjski sud prilikom donošenja odluke o krivnji za oba kaznena djela takvu odluku temelji na tri činjenice, nožu koji je pronađen u kontejneru i kojim su nesporno počinjena oba kaznena djela, tragu krvi žrtve M. M. koji je pronađen u ulaznom prostoru optuženikove kuće i iskazu svjedokinje M. S. koja je vidjela kako optuženik nešto odbacuje u kontejner, pri čemu sud, po mišljenju ovog žalitelja, relativizira dokaze koji upućuju na to da optuženik nije počinitelj ovih kaznenih djela. U tom pogledu ukazuje na okolnost da je po odlasku optuženika na autobusnu stanicu u dvorištu ispred kuće oštećenika viđena nepoznata muška osoba, da je u jednoj od tri ladice u kući oštećenika pronađen preostali novac u jednoj štednoj knjižici te da nisu pronađeni biološki ili neki drugi tragovi optuženika na mjestu događaja, da na tijelu optuženiku nisu konstatirane nikakve ozljede te da isto tako nije pronađen niti jedan komad odjeće optuženika s tragovima krvi oštećenika, a što bi sve zajedno ukazivalo na to da je upravo optuženik počinitelj ovih kaznenih djela.

8.5. Međutim, nasuprot ovakvim žalbenim navodima optuženika, po ocjeni suda drugog stupnja, činjenično stanje je od strane suda prvog stupnja u odnosu na kazneno-pravnu odgovornost optuženika na pravilan način utvrđeno. Naime, utvrđenja suda prvog stupnja zasnovana su na iskazima mnogobrojnih svjedoka, od kojih su neki iskazivali o imovinskom i materijalnom stanju optuženika za razdoblje koje je prethodilo inkriminiranom događaju (D. B., M. P., M. S., S. N., D. D., M. J., B. M., F. Š., K. B., D. P. i D. K.), dok su neki svjedoci iskazivali o financijskoj situaciji u kojoj se nalazila žrtva M. M. i o posudbama novca od strane optuženika (B. Z., Ž. K., K. K., A. V. i B. M.) odnosno nožu za koji nije sporno da su s njime počinjena oba ova kaznena djela, njegovom pronalasku i povezanosti s optuženikom (M. S., M. M. i D. J.), iskazima vještaka (sudskomedicinski - dr. sc. M. B., biološki tragovi - P. U., balistika i mehanoskopija –dipl. ing. M. M. i psihijatar – prof. dr. sc. A. B.) te na pronađenim i izdvojenim materijalnim tragovima (kapljica krvi na ulazu u prostor kuće), o čemu je iskazivala svjedokinja A. M., pa je prvostupanjski sud, na temelju savjesne ocjene svakog dokaza zasebno i potom svih provedenih dokaza zajedno te dovodeći iste u vezu s obranom optuženika, donio zaključke koji su u potpunosti logični i zakoniti, a tiču se upravo postojanja svih utvrđenih odlučnih činjenica, kako je to i obrazloženo u pobijanoj presudi.

8.6. U tom pogledu također nije u pravu ovaj žalitelj kada tvrdi da rezultati provedenog dokaznog postupka ne daju osnova za zaključak da nož, čija je fotografija objavljena na F. profilu optuženika, predstavlja nož kojim su počinjena ova kaznena djela i koji je naknadno pronađen u kontejneru. Naime, u odnosu na ove okolnosti optuženik je naveo da je fotografiju noža stavio na svoj F. profil dok se još nalazio u Republici Č., da je taj nož tamo i ostao prije nego li se on vratio u Republiku Hrvatsku te da „doista ne može odgovoriti na pitanje kako to da se isti takav nož pronašao u kontejneru nedaleko od njegove kuće“. Međutim, kada se ima u vidu iskaz svjedokinje M. M., sestrične optuženika, iz kojeg proizlazi da nož koji se nalazi na fotografiji koja je objavljena na F. profilu optuženika „nalikuje nožu koji je vidjela u kući D. M. i da misli da je isti bio na stalaži pokraj mačeta“, te kada je ista bila decidirana i sigurna u to da je taj i takav crni nož vidjela u kući optuženika prije inkriminiranog događaja, iako nije

sto posto sigurna gdje se isti nalazio, tada je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da se u konkretnom slučaju radi o istovjetnom nožu odnosno da nož na fotografiji u potpunosti odgovara nožu koji je ova svjedokinja vidjela u kući optuženika i koji je kasnije pronađen odbačen u kontejneru koji se nalazi u neposrednoj blizini kuće optuženika, a za koji je nesporno utvrđeno da je uporabljen za počinjenje ovih kaznenih djela. Budući da ova svjedokinja nema niti jednog razloga iskazivati na štetu optuženika njezin iskaz se u pogledu ovih okolnosti, i po ocjeni suda drugog stupnja, može prihvatiti kao uvjerljiv i vjerodostojan, a obrana optuženika, u kojoj navodi da je ova svjedokinja vjerojatno pomiješala ono što je vidjela u kući i ono što je vidjela na F. profilu, očigledno je usmjerena na diskreditaciju ovog svjedoka kako bi se njezin iskaz u pogledu ovih odlučnih činjenica prikazao netočnim, nesigurnim i neuvjerljivim.

8.7. Ističući nadalje ovaj žalbeni prigovor optuženik također navodi kako iz provedenog dokaznog postupka, a u odnosu na trag krvi oštećenice (M. M.) koji je pronađen u ulaznom dijelu optuženikove kuće, nije moguće sa sigurnošću zaključivati da se radi upravo o krvi koja potječe od ozljeda koje je ista zadobila kritične zgrade, s obzirom da nije moguće utvrditi starost tog pronađenog biološkog traga. Međutim, suprotno ovakvim tvrdnjama optuženika, prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da navedeni trag krvi potječe upravo od inkriminiranog događaja odnosno ozljeda koje je tom prigodom zadobila žrtva M. M.. Naime, nije sporno da pronađeni trag krvi doista pripada pokojnoj M. M., što niti optuženik u svojoj obrani ne poriče. Iako optuženik u svojoj obrani, pokušavajući pojasniti na koji način je ta kapljica krvi mogla biti prenesena u ulazni dio njegove kuće, iznosi dvije mogućnosti (da je pokojna M. M., budući da je bolovala od šećerne bolesti, kada je ranije dolazila kod njega krvarila ili da je on, dok je išao po svoju jaknu, „kontaminirao se“ hodajući po dvorištu), pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da niti jedna od ove dvije varijante nije prihvatljiva i uvjerljiva jer nema uporišta u provedenom sudsko-medicinskom i biološkom vještačenju. Tako iz nalaza i mišljenja sudsko-medicinskog vještaka dr.sc. M. B. proizlazi da niti u zapisniku o obdukciji, a niti u fotoelaboratu obdukcije nije konstatirano da su kod žrtve M. M. vidljiva bilo kakva otvorena oštećenja kože, a osobito ozljede u području stopala koje bi eventualno uzrokovale krvarenje istih. S druge strane, iako iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka za biološke tragove P. U. proizlazi da nije moguće utvrditi starost tog biološkog traga, navedena činjenica nije odlučna za ocjenu da ta kapljica krvi, pronađena na ulazu u njegovu kuću, potječe upravo od inkriminiranog događaja i da nije prenesena niti na jedan od načina na koji to navodi optuženik u svojoj obrani. Pri tome i sud prvog stupnja ispravno primjećuje da je optuženik u svojoj obrani izjavio kako pokojna M. M. nije ulazila kod njega u kuću, a kada je radi nečega dolazila, pa uz činjenicu da ista na tijelu nije imala ozljeda koje bi za posljedicu imale kapanje krvi i da je u vrijeme inkriminiranog događaja (studen mjesec) bilo hladnije razdoblje godine te da je zbog toga logično da ako je i dolazila kod njega da je bila obučenih stopala, a ne bosa. Stoga je ne samo logično, već i životno i uvjerljivo da tu kapljicu krvi u kuću optuženika nije mogla donijeti sama žrtva, a kako to u svojoj obrani opisuje sam optuženik. Međutim, isto tako navedeni biološki trag nije mogao biti unesen u njegovu kuću niti na ovaj drugi opisani način s obzirom da je sam optuženik u svojoj obrani bio decidan u tvrdnji da nakon što je ušao u kuću po povratka s posla da se otuširao, spakirao za put i iz kuće više nije izlazio sve do jutarnjih sati kada se uputio prema Autobusnom kolodvoru. Kada se uz navedeno ima u vidu i iskaz svjedokinje A. M. iz kojeg proizlazi kako je na ulazu u kuću pronađen jedan trag okruglog oblika nalik na kapljicu, onda se potpuno logično može zaključiti da je taj trag nastao na način da je s

nečega kapnuo i takav trag zasigurno ne bi mogao nastati na način da se u kuću unese na obući, kako to neosnovano tvrdi optuženik.

8.8. Na koncu, također nije u pravu optuženik kada smatra da je prvostupanjski sud, u odnosu na iskaz svjedokinje M. S., pogrešno utvrdio da je optuženik to jutro nakon inkriminiranog događaja u kontejner odbacio nož kojim su počinjena ova kaznena djela. Naime, nije sporno da su s tim nožem koji je izuzet iz kontejnera počinjena ova kaznena djela na štetu M. i S. M. jer su na istom prilikom provođenjem biološkog vještačenja identificirani DNA profili koji potječu upravo od ovih osoba. Kada se uz navedenu okolnost ima u vidu i iskaz svjedokinje M. S. iz kojeg je na nedvosmisleni način utvrđeno da je to jutro nakon inkriminiranog događaja optuženik, dok je prilazio autobusu, nešto odbacio u kontejner, iako ona nije vidjela kakav je predmet tom prilikom odbacio te kada se sve to dovede u vezu i s iskazom svjedokinje M. M., o kojem je već prethodno bilo govora, a u kojem je ona bila nedvosmislena u tvrdnji da je upravo takav nož prethodno viđala u kući optuženika, tada je pravilan zaključak suda prvog stupnja da je tom prigodom optuženik u kontejner odbacio upravo kasnije pronađeni nož kojim su počinjena ova kaznena djela, a koji je bez bilo kakve dvojbe njemu i pripadao.

8.9. Žaleći se zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja optuženik smatra da je tijekom dokaznog postupka u svojstvu svjedoka trebalo ispitati I. I. kod koje je optuženik oputovao nakon ovog inkriminiranog događaja, kako bi se na taj način utvrdilo u kakvom je stanju bio optuženik kada je došao kod nje, koje je stvari donio, je li imao novaca i slično. Međutim, nasuprot ovakvim navodima optuženika, pravilno je prvostupanjski sud navedeni dokazni prijedlog odbio kao nevažan. Prije svega valja istaći da je sud prvog stupnja pravilno zaključio kako se radi o svjedokinji koja, prema podacima u spisu predmeta, nema neposrednih niti posrednih saznanja o kaznenim djelima koja se stavljaju na teret optuženiku. Kada se uz navedenu okolnost ima u vidu i činjenica koja proizlazi iz same obrane optuženika, a ogleda se u tome da ga ona, po dolasku u B., nije osobno dočekala, već ga je dočekala jedna druga osoba s kojom je dogovorio prijevoz do mjesta gdje je trebao biti smješten, onda je logično da ista niti ne može iskazivati o tome u kakvom je stanju optuženik bio po dolasku u B.. Stoga je pravilan zaključak prvostupanjskog suda da se iz iskaza ove svjedokinje ne bi mogle utvrditi odlučne činjenice u ovom kaznenom predmetu.

8.10. Slijedom iznesenog, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, činjenično stanje je, protivno tvrdnjama državnog odvjetnika i optuženika, u potpunosti i na pravilan način utvrđeno te je sud prvog stupnja postupanja optuženika, kako je to činjenično opisano u izreci pobijane presude, ispravno pravno označio kao dva kaznena djela teškog ubojstva iz članka 111. točke 4. KZ/11., pa se u tom dijelu žalbe državnog odvjetnika i optuženika ukazuju neosnovanim.

9. Ispitivanjem pobijane presude u skladu s odredbom članka 476. stavka 1. točke 2. ZKP/08.-19., po službenoj dužnosti, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, utvrdio je da je ostvarena povreda kaznenog zakona iz članka 469. točke 5. ZKP/08.-19.

9.1. Naime, prvostupanjskom je presudom optuženiku, na temelju članka 58. KZ/11., opozvana uvjetna osuda (pravilno bi bilo: djelomična uvjetna osuda) izrečena

presudom Općinskog kaznenog suda u Zagrebu od 26. studenog 2015. broj K-1272/15. Ta je presuda postala pravomoćna 25. veljače 2016. S obzirom na to da je vrijeme provjeravanja uvjetovanog dijela kazne (osam mjeseci) iznosio tri godine, a pritom imajući u vidu i rok od dvije godine nakon isteka vremena provjeravanja propisan člankom 58. stavkom 7. KZ/11. to je krajnji rok u kojem se navedena djelomična uvjetna osuda mogla opozvati istekao 25. veljače 2021. Slijedom navedenog, budući da je u međuvremenu, a nakon donošenja prvostupanjske presude, istekao krajnji rok za opoziv djelomične uvjetne osude sukladno članku 58. stavku 7. KZ/11., trebalo je radi otklanjanja povrede kaznenog zakona do koje je došlo na optuženikovu štetu prvostupanjsku presudu u pogledu opoziva djelomične uvjetne osude iz citirane presude Općinskog kaznenog suda u Zagrebu od 26. studenog 2015. broj K-1272/15 preinačiti te istovremeno odlučiti da se kazna zatvora izrečena tom presudom u trajanju osam mjeseci neće opozvati, a kao što je to učinjeno pod točkom I. izreke ove odluke.

9.2. Druge povrede kaznenog zakona na štetu optuženika nisu utvrđene.

10. Žaleći se zbog odluke o kazni državni odvjetnik ističe kako je prvostupanjski sud, iako je ispravno utvrdio sve olakotne i otegotne okolnosti, pri utvrđivanju pojedinačnih kazni zatvora i izricanju jedinstvene kazne zatvora, podcijenio značaj utvrđenih otegotnih okolnosti. S druge strane, imajući u vidu činjenicu da je optuženik hladnokrvno i bešćutno, s leđa, prerezao vrat svojoj strini te na isti način izmasakrirao i svoga bratića, kojeg su svi opisivali kao dobru i bezazlenu osobu s posebnim potrebama, pa kada se uz navedeno ima u vidu i motiv za počinjenje ovih kaznenih djela koji se ogleda u nemogućnosti da na drugi način pribavi novac radi provoda sa zaručnicom u B., smatra da je prvostupanjski sud trebao utvrditi pojedinačne kazne, a potom izreći i jedinstvenu kaznu zatvora u duljem vremenskom trajanju kako bi se na taj način ostvarile svrha specijalne i generalne prevencije.

10.1. Nasuprot tome optuženi D. M., žaleći se zbog odluke o kazni, navodi da je izrečena kazna prestroga s obzirom da se radi o osobi mlađe životne dobi, da do sada nije osuđivan i da je uredno zaposlen. Smatra da je sud prvog stupnja propustio cijeliti kao olakotnu okolnost činjenicu da se optuženik dobrovoljno vratio iz inozemstva u Republiku Hrvatsku, kako bi se odazvao na traženje pravosudnih tijela, čime je u znatnoj mjeri pridonio ekonomičnosti i učinkovitosti ovog kaznenog postupka, zbog čega je, po mišljenju ovog žalitelja, istome u konkretnom slučaju trebalo izreći blažu kaznu zatvora.

10.2. Ispitujući povodom žalbi državnog odvjetnika i optuženika osnovanost odluke o kazni ovaj sud je ocijenio da je prvostupanjski sud pravilno i potpuno utvrdio sve one okolnosti koje, u smislu članka 47. KZ/11., utječu na odabir vrste i mjere kazne. Tako je sud prvog stupnja s pravom optuženiku kao olakotno cijenio činjenicu njegove relativno mlađe životne dobi, dok je kao otegotno cijenio činjenicu njegove dosadašnje osuđivanosti za kaznena djela s elementima nasilja te da je predmetna kaznena djela počinio iz svojih egoističnih namjera. Pri tome je pogrešna tvrdnja optuženika da je isti do sada neosuđivana osoba jer iz izvatka iz KE (list 515-516 spisa predmeta) proizlazi da je on do sada osuđivan zbog više kaznenih djela, među kojima su neka i s elementima nasilja (teška tjelesna ozljeda u pokušaju, teška krađa, razbojništvo i prijetnja). Isto tako prvostupanjski sud potpuno opravdano činjenicu njegove

zaposlenosti i dragovoljnog povratka u Republiku Hrvatsku, nakon što je saznao da ga traže domaća pravosudna tijela, nije cijenio kao olakotne okolnosti jer u konkretnom slučaju, i po ocjeni suda drugog stupnja, one to nisu.

10.3. Međutim, za razliku od optuženika, u pravu je državni odvjetnik kada tvrdi da je prvostupanjski sud podcijenio značaj utvrđenih otegotnih okolnosti odnosno da isti nije u dovoljnoj mjeri vrednovao i cijenio okolnosti koje se odnose na sam način izvršenja ovih kaznenih djela, a koji se sastoji u izrazito agresivnom, hladnokrvnom i bešćutnom postupanju optuženika prilikom počinjenja ovih djela, pri čemu je i motiv za počinjenje ovih djela bio apsolutno banalan. Naime, po ocjeni suda drugog stupnja, prvostupanjski je sud s posebnom pozornošću, uz naprijed navedene okolnosti, trebao cijeliti činjenicu da su ova najteža kaznena djela protiv života i tijela počinjena prema žrtvama koje su bile u bliskim rodbinskim odnosima s počiniteljem i da oni sa svoje strane nisu dali nikakvog povoda za ovakvo nasilno ponašanje optuženika. Također je sud sa znatno više pažnje trebao cijeliti činjenicu da je optuženik već ranije osuđivan zbog kaznenih djela s elementima nasilja. Upravo ova okolnost, kako to pravilno primjećuje i državni odvjetnik, i po ocjeni drugostupanjskog suda, ukazuje na činjenicu da se u ovom konkretnom slučaju radi o optuženikovo konstantnoj i trajnoj neusklađenosti s društveno prihvatljivim normama ponašanja te o njegovoj opetovanoj sklonosti protupravnom postupanju, a da ranija osuđivanost i izrečene kazne do sada nisu u potpunosti ispunile svrhu kažnjavanja, odnosno nisu u dovoljnoj mjeri utjecale na optuženika da više ne čini kaznena djela, posebno kaznena djela s elementima nasilja, kakva su i ova za koja je proglašen krivim.

10.4. Stoga, a s obzirom na sve naprijed navedeno, utvrđene kazne zatvora u trajanju od po 15 (petnaest) godina za svako počinjeno kazneno djelo te potom izrečena jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 29 (dvadesetdevet) godina, i po ocjeni Vrhovnog suda Republike Hrvatske, nisu primjerene ne samo počinjenim kaznenim djelima i težini posljedica koje su nastupile, već isto tako i samoj ličnosti počinitelja, stupnju njegove krivnje, pobudama zbog kojih su ova kaznena djela počinjena, jačini ugrožavanja zaštićenog dobra odnosno svim onim okolnostima pod kojima su ova kaznena djela počinjena. Slijedom iznesenog, kako se to s pravom ističe u žalbi državnog odvjetnika, sve ove okolnosti u konkretnom slučaju opravdavaju strože kažnjavanje optuženika, pa je ovaj sud optuženiku za svako od počinjenih kaznenih djela iz članka 111. točke 4. KZ/11. utvrdio kazne zatvora u trajanju od po 20 (dvadeset) godina, nakon čega ga je, uz primjenu odredbi o stjecaju, osudio na jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 35 (trideset pet) godina, pri čemu mu je u ovako izrečenu jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora uračunato vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 27. studenog 2018. pa nadalje. Utvrđene pojedinačne kazne zatvora i izrečena jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora sadrže u sebi dostatnu količinu moralne i društvene osude za zlo koje je optuženik počinjenjem ovih kaznenih djela prouzročio žrtvama i njihovim obiteljima, ali isto tako i društvenoj zajednici u cjelini. Upravo zbog svega navedenog ovako utvrđenim pojedinačnim kaznama zatvora, a potom i izrečenom jedinstvenom kaznom dugotrajnog zatvora na potpuno nedvosmisleni način izrazit će se jasna i svima vidljiva društvena osuda zbog počinjenih kaznenih djela. Njima će se prvenstveno utjecati na optuženika kako se u svom budućem životu više ne bi ponašao na ovako neprimjeren i društveno neprihvatljiv način i kako više ne bi činio kaznena djela, ali isto tako poslat će se poruka i drugim članovima društvene zajednice kako ovakva protupravna postupanja nisu

primjerena te da njihovi počinitelji zaslužuju odgovarajuću kaznu. Na taj način, ovakvo utvrđenim pojedinačnim kaznama, a potom izrečenom jedinstvenom kaznom prvenstveno će se ispuniti zahtjevi specijalne i generalne prevencije, ali će se istovremeno ostvariti i druge svrhe kažnjavanja propisane člankom 41. KZ/11.

10.5. Stoga je trebalo, prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika, preinačiti pobijanu presudu u odluci o kazni na način kako je to pobliže označeno u točki I. izreke ove presude jer blažom kaznom, kako to u izjavljenoj žalbi sugerira optuženik, imajući u vidu sve naprijed navedene i utvrđene okolnosti ovog konkretnog slučaja, ne bi se mogle ostvariti sve svrhe kažnjavanja propisane zakonom.

11. Slijedom svega naprijed navedenog trebalo je djelomičnim prihvaćanjem žalbe državnog odvjetnika i na temelju članka 486. stavka 1. ZKP/08.-19. odlučiti kao u točki I. izreke ove presude, dok je na temelju članka 482. ZKP/08.-19. trebalo žalbu optuženika u cijelosti te u ostalom dijelu žalbu državnog odvjetnika odbiti kao neosnovane i u ostalom pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrditi prvostupanjsku presudu, kao što je odlučeno u točki II. izreke ove presude.

Zagreb, 15. prosinca 2021.

Predsjednica vijeća:
Vesna Vrbetić, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove drugostupanjske presude stranke imaju pravo žalbe u roku 15 dana od dana dostave pisanog opravka. Žalba se podnosi putem prvostupanjskog suda u dovoljnom broju primjeraka, a o njoj odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u trećem stupnju.